

dig er rigsfællesskabet, som har højhedsretten over undergrunden, og ejendomsretten over undergrunden kan altså ikke overtages af de grønlandske myndigheder med selvstyreloven. Derimod kan Grønland overtage råstofområdet, og med overtagelsen af råstofområdet følger retten til at udnytte råstofferne, retten til at oppebære indtægterne fra det og i øvrigt pligten til at afholde udgifterne på området – akkurat som det i dag er tilfældet for Færøernes vedkommende.

Men det er vigtigt at slå fast, at statens højhedsret over undergrunden jo ikke berøres af lovforslaget. Og den ret, som selvstyret vil få vedrørende råstofområdet, indebærer altså ikke en ret til at overdrage eller afhænde undergrunden i Grønland, herunder at afstå den grønlandske undergrund til en anden stat. Disse rettighe-der er knyttet til højhedsretten, og det ændres der med det her lovforslag overhovedet ikke på. Så det handler altså om måden, man deler indtægterne på, og det er der så fundet en løsning på, som jeg synes er fair.

Kl. 12:26

Hr. Søren Espersen siger så, at det her vil indebære en underminering af rigsfællesskabet. Også på det punkt må jeg altså erklære mig meget uenig med hr. Søren Espersen. Den her ordning fungerer inden for rammerne af rigsfællesskabet, og efter min opfattelse vil det betyde en styrkelse af rigsfællesskabet, at vi moderniserer det, og at det udvikler sig i overensstemmelse med ønskerne hos det grønlandske folk.

Så siger hr. Søren Espersen, at den her selvstyrelovgivning jo bare er et springbræt til en senere selvstændighed for Grønland. Ja, det er der jo ikke nogen af os, der i dag kan vide noget om, men jeg går ud fra, at vi er enige om – sådan har jeg sådan set også hørt hr. Søren Espersen – at skulle Grønland en dag bede om selvstændighed, er der ikke nogen, der vil modsætte sig det. Så om loven her betyder et springbræt til det eller ikke, ja, det kan jo kun fremtiden vise, fordi det er det grønlandske folk, der har retten til at træffe den beslutning.

Selvstyreloven har jo, i øvrigt ligesom hjemmestyreloven, en præambel, der understreger, at loven har en særlig karakter. Selvstyreloven bygger på en overenskomst mellem landsstyret og regeringen som ligeværdige parter. Det er en præambel – altså en slags forord til loven, kan man sige – som tager afsæt i det folkeretlige princip om folkenes selvbestemmelse. Præambelen henviser til, at det grønlandske folk er et folk i henhold til folkeretten med ret til selvbe-

stemmelse. Og i forholdet mellem Grønland og Danmark indebærer det bl.a., at det er det grønlandske folk, der træffer beslutning om grønlandsk selvstændighed.

Derfor skal denne indledning til lovforslaget jo ses i sammenhæng med indholdet i § 21 om Grønlands adgang til selvstændighed. § 21 fastslår, at beslutning om Grønlands selvstændighed træffes af det grønlandske folk. Og bestemmelsen regulerer i øvrigt, hvordan processen skal gribes an, såfremt det grønlandske folk engang i fremtiden måtte beslutte sig for selvstændighed.

Så det, man kan sige, er altså, at hvorvidt en grønlandsk selvstyreordning bliver et springbræt til selvstændighed engang i fremtiden, vil det være op til det grønlandske folk at beslutte. Jeg har hæftet mig ved, at hr. Søren Espersen i dag har sagt, at det grundprincip er han enig i. Og hvis man først har sagt A, nemlig at det grundprincip er man enig i, må man efter min opfattelse rent logisk også sige B, nemlig at det grønlandske folk jo så også har retten til indtægterne af, hvad der måtte komme fra råstoffer i undergrunden.

Jeg er i øvrigt enig med hr. Søren Espersen i, at der er stærke historiske, kulturelle og menneskelige bånd mellem det grønlandske og det danske folk. Og derfor forstår jeg slet ikke hr. Søren Espersens bekymring ved at lægge denne afgørelse om eventuel fremtidig grønlandsk selvstændighed ud til en folkeafstemning – en folkeafstemning, som så vil være afgørende for, hvordan Grønlands fremtid bliver. Skulle det grønlandske folk engang beslutte sig for selvstændighed, går jeg ud fra som en selvfølge, at hr. Søren Espersen lige så lidt som vi andre kunne finde på at sende flåden til Grønland for imod det grønlandske folks vilje at tvinge Grønland til at forblive inden for rigsfællesskabet. Altså, det er jo det, der er det klare udgangspunkt.

Jeg vil gerne sige til både hr. Søren Espersen og alle andre: Ingen må være i tvivl om, at jeg er en meget stor tilhænger af rigsfællesskabet – ikke blot på grund af de stærke historiske, kulturelle og menneskelige bånd, der er mellem Grønland og Danmark og mellem det grønlandske og det danske folk, men også, fordi jeg mener, at der i en moderne verden er brug for stærke fællesskaber. Lad os bare tage den aktuelle finanskrise som et eksempel – et eksempel på, hvordan små sårbare samfund kan komme i